

Based on the results of our own analysis of author's publications, we believe that scientists not only include reputation in the scope of the concept of "goodwill" in all cases, but also consider the high professionalism of the management team, strong ties with clients and counterparties, good business relations with administrative authorities (administrative resource), trademarks and brands as usual "accompanying" properties, which allows modeling a "broad" understanding of business reputation.

In any case, with any understanding of the essence of "goodwill", we are talking about some well-deserved advantages of one participant in civil turnover over others.

List of sources used:

1. Maksurov A. A. Coordination legal technologies in the countries of Europe. M., Infra-M, 2019. - 456 p.
2. Economic Dictionary. M., 2020 - 288 p.

ОЦІНОЧНІ ПОНЯТТЯ У ПРАВІ В ДЕЯКИХ РІШЕННЯХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Безуса Юлія Олегівна

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1, Харківського національного університету внутрішніх справ

УДК 340.132

Європейський суд з прав людини напрацював великий масив практики, де в тих чи інших випадках надається правова інтерпретація різноманітних оціночних понять. Тому їхній аналіз формує й дефінітивну базу фундаментальної юридичної науки в Україні, наповнюючи новим смислом вітчизняну юридичну термінологію та лексику.

Слід зазначити, що аналіз майже кожного рішення Європейського суду з прав людини засвідчує про те, що вказаний орган або сам формулює оціночні поняття або надає їм відповідні правові інтерпретації. Так, у справі *Marckx v. Belgium* Суд у рішенні від 13.06.1979 р. визнав, що «підтримка й заохочення традиційної сім'ї самі по собі законні й навіть похвальні. Однак заради досягнення цих цілей не можна вдаватися до заходів, мета або ж результат яких полягає, як у даному разі, у спричиненні шкоди «незаконній» сім'ї; члени «незаконної» сім'ї користуються гарантіями за ст. 8 (Конвенції. однаково із членами традиційної сім'ї)» [1]. Отже, поруч з терміном традиційна сім'я, юридичні критерії якої визначені в шлюбно-сімейному законодавстві майже всіх

країн світу, Європейський суд з прав людини ввів поняття «незаконна сім'я», не визначаючи її юридичні властивості, при цьому прирівнюючи її у правовому становищі з традиційною сім'єю.

Не менш цікавим та оригінальним був підхід Європейського суду з прав людини під час роз'яснення поняття «розумний строк запобіжного ув'язнення». Ухвалюючи рішення у справі *Zimmerman and Steiner v. Switzerland* від 13.07.1983 р., Суд визначив, що визначаючи, який строк запобіжного ув'язнення можна вважати розумним, Суд вважав за потрібне «врахувати, зокрема, складність фактичних чи юридичних питань, поставлених у справі, поведінку заявників і компетентних властей, а також те, які інтереси перших було поставлено на карту...» [2]. Отже, цей приклад є цікавим через те, що зміст оціночного поняття «розумний строк запобіжного ув'язнення» розкрито через застосування інших оціночних понять, таких, як: «поведінка компетентних властей», «складність юридичних питань». Одночасно з цим необхідно зауважити й про те, що в зазначеному рішенні вжито фразу, котра є, по суті, метафорою – «які інтереси перших було поставлено на карту».

Окремо необхідно наголосити на тому, що значна кількість оціночних понять міститься в рішеннях Європейського суду з прав людини щодо України, які є найбільш важливими для національної судової практики. Так, у справі *Сергій Шевченко проти України* (рішення від 04.04.2006 р.), Суд оперує декілька разів оціночними поняттями. В тексті рішення йдеться про «обставини, які потенційно можуть передбачати відповідальність держави» [3]. Також Європейський суд з прав людини у згаданому рішенні вказує про «належну реакцію судової або іншої гілки влади для забезпечення того, що законодавчий та адміністративний устрій захисту права на життя здійснюється належним чином» [3]. Крім того, у тексті рішення міститься повільна фраза про «дію компетентних органів з належною наполегливістю» [3]. Таким чином, вказані формулювання, незважаючи на конотації Суду, мають певний простір щодо тих чи інших інтерпретацій, що відносин вказане суто до оціночних понять.

В справі *Луценко проти України* (рішення від 11.05.2015 р.) Суд теж вживає словосполучення «докази, які б свідчили про схильність заявника до насильства» [4]. Його також необхідно віднести до числа оціночних понять, адже формальних юридичних, а саме головне – устояних критеріїв, що вказують на докази, що підтверджують схильність до насильства, не має.

В справі *Нечипорук і Йонкало проти України* (рішення від 21.04.2011 р. Суд звертає увагу на «небезпідставну скаргу на погане поводження» [5]. Використовуючи таке словосполучення, Європейський суд з прав людини не деталізує те, що слід розуміти під «небезпідставною

скаргою». Варіативна інтерпретація також слідує із висновку Суду в зазначеному рішенні, де наголошується на тому, що .. «органи влади завжди повинні добросовісно намагатись з'ясувати те, що трапилось, та не покладатися на поспішні та необґрунтовані висновки» [5].

У справі Паскал проти України від 15.09.2011 р. Європейський суд з прав людини, посилаючись на «велику кількість своїх рішень», стверджує, що він «пам'ятає про уразливість підозрюваного перед слідчими органами», яке об'єктивно обумовлює «нерівноправний стан сторін» [6].

Також необхідно згадати про те, що оціночний (розширювальний) підхід Європейський суд з прав людини демонструє під час інтерпретації поняття «катування». В рішенні у справі Гонгадзе проти України від 08.11.2005 р., Суд до катувань відносить також певний інформаційний тиск, який може призвести до душевних страждань [7]. Європейський суд з прав людини у зазначеному рішенні підкреслює, що ... «враховуючи те, що Суд раніше встановив, що «нездатність державних органів захистити життя чоловіка заявниці та провести ефективне розслідування факту його смерті порушує ст. 2, 3 та 13», Суд констатував, що «ставлення слідчих органів до заявниці та її сім'ї дійсно завдало серйозних страждань, які прирівнюються до принижуючого гідність поведження всупереч ст. 3 Конвенції» [7].

Література:

1. Case of Marckx v. Belgium (Application no. 6833/74), 13 June 1979. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{"itemid":\["001-57534"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{). (дата звернення: 15.10.2021).
2. Case of Zimmermann and Steiner v. Switzerland (Application no. 8737/79). 13 July 1983. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{"itemid":\["001-57609"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{). (дата звернення: 15.10.2021).
3. Справа Шевченко проти України (Заява № 32478/02), 04.04.2006 р. (Офіційний переклад). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_012#Text. (дата звернення: 15.10.2011).
4. Справа Луценко проти України (№ 2) (Заява № 29334/11), від 11.06.2015 р. (Офіційний переклад). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a81#Text дата звернення: 15.10.2011).
5. Справа Нечипорук і Йонкало проти України (Заява № 42310/04), від 21.07.2011 р. (Офіційний переклад). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683#Text. (дата звернення: 15.10.2021).
6. Справа Паскал проти України (Заява № 24652/04), від 15.09.2011 р. (Офіційний переклад). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_736#Text. (дата звернення: 16.10.2021).
7. Справа Гонгадзе проти України (Заява № 34056/02), від 08.11.2005 р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 10. Ст. 690.